

2. ՀԱՐԿԱԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ
2.4 ԴՅ պետական պարտք (ներքին և արտաքին)

Ըստ ԴԺ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության նախնական տվյալների ԴԺ պետական պարտքը (ներքին և արտաքին) 30.12.2003թ. դրությամբ կազմել է 663.712 մլրդ. դրամ, որից ներքին պարտքը՝ 43.123 մլրդ. դրամ, իսկ արտաքինը՝ 620.589 մլրդ. դրամ¹, կամ 1096.447 մլն. ԱՄՆ դոլար:

Ներքին պարտք

Ըստ ԴԺ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության տրամադրած նախնական տվյալների՝ ԴԺ ներքին պետական պարտքի կառուցվածքը ներկայացվում է ստորև.

մլն. դրամ

	առ 31.03.2003թ.	առ 30.06.2003թ.	առ 30.09.2003թ.	առ 30.12.2003թ.
Ներքին պետական պարտք, ընդամենը	39551.9	41046.3	44329.9	43132.3
<i>այդ թվում՝</i>				
Պետական կարճաժամկետ պարտատոմսեր	22700.0	21400.0	21600.0	22300.0
Միջին ժամկետայնության մասնակի մարումներով արժեկտրոնային պարտատոմսեր	16851.9	19646.3	22729.9	20832.3

Շրջանառության մեջ գտնվող պարտատոմսերի կառուցվածքն ըստ թողարկման ժամկետայնության

մլն. դրամ

	Պետական կարճաժամկետ պարտատոմսեր					Միջին ժամկետայնության մասնակի մարումներով արժեկտրոնային պարտատոմսեր				Ընդամենը
	1-10 շաբաթ	11-20 շաբաթ	21-30 շաբաթ	31-40 շաբաթ	41-52 շաբաթ	1-2 տարի	2-3 տարի	3-4 տարի	4-5 տարի	
30.12.2002թ.	0.0	0.0	0.0	2500.0	20800.0	7412.6	4460.0	3640.0	2000.0	40812.6
31.03.2003թ.	0.0	0.0	0.0	3500.0	19200.0	8621.9	4210.0	3520.0	500.0	39551.9
30.06.2003թ.	0.0	0.0	600.0	2200.0	18600.0	10331.3	5570.0	3295.0	450.0	41046.3
30.09.2003թ.	0.0	0.0	600.0	2400.0	18600.0	8209.4	6895.5	3175.0	4450.0	44329.9
30.12.2003թ.	0.0	0.0	0.0	1300.0	21000.0	6050.0	6112.4	1269.9	7400.0	43132.3

2003թ. ընթացքում պետական պարտատոմսերի տեղաբաշխման եկամտաբերությունն ըստ ամիսների կազմել է.

	2002թ.	2003թ.	2003թ.տվյալների բացարձակ փոփոխությունը 2002թ. տվյալների նկատմամբ	2003թ.տվյալների տոկոսային փոփոխությունը 2002թ. տվյալների նկատմամբ
Հունվար	14.3772%	14.9061%	0.5289%	3.7
Փետրվար	13.8272%	12.7655%	-1.0617%	-7.7
Մարտ	13.7206%	15.0328%	1.3122%	9.6
Ապրիլ	13.7436%	16.0245%	2.2809%	16.6
Մայիս	15.2796%	15.3692%	0.0896%	0.6
Հունիս	17.5354%	14.2751%	-3.2603%	-18.6
Հուլիս	17.5001%	14.5633%	-2.9368%	-16.8
Օգոստոս	15.5657%	10.5978%	-4.9679%	-31.9
Սեպտեմբեր	16.0541%	13.3505%	-2.7036%	-16.8
Հոկտեմբեր	15.8960%	10.1210%	-5.7750%	-36.3
Նոյեմբեր	15.8536%	12.7363%	-3.1173%	-19.7

¹ Արտաքին պարտքի տվյալները հաշվարկված են 30.12.2003թ. ԴԺ ԿԲ-ի կողմից սահմանված դոլար/դրամ հաշվարկային փոխարժեքով (1ԱՄՆ դոլար=566.00 դրամ):

2. ՀԱՐԿԱԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

Դեկտեմբեր	15.4215%	9.6844%	-5.7371%	-37.2
Ընդամենը	15.7248%	13.4450%	-2.2798%	-14.5

Արտաքին պարտք

ՀՀ արտաքին պետական պարտքի կառուցվածքն ըստ վարկառուների

մլն. ԱՄՆ դոլար

	առ 31.03.2003թ.		առ 30.06.2003թ.		առ 30.09.2003թ.		առ 30.12.2003թ.		2003թ. դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ տվյալները 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ տվյալների նկատմամբ, %
	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	
Արտաքին պետական պարտք, ընդամենը	1033.907	100.0	1078.443	100.0	1032.075	100.0	1096.447	100.0	106.9
<i>այդ թվում՝</i>									
ՀՀ կառավարության պարտք	804.929	77.9	848.216	78.7	805.058	78.0	870.957	79.4	109.8
ՀՀ կենտրոնական բանկի պարտք	192.597	18.6	203.703	18.9	201.073	19.5	214.639	19.6	110.2
Վարկեր տրամադրված ՀՀ կառավարության և ԿԲ երաշխիքներով	18.389	1.8	8.389	0.8	7.341	0.7	7.341	0.7	37.8
Հատուկ ծրագրեր	17.991	1.7	18.136	1.7	18.603	1.8	3.510	0.3	19.4

ՀՀ արտաքին պետական պարտքի կառուցվածքն ըստ վարկատուների

մլն. ԱՄՆ դոլար

	առ 31.03.2003թ.		առ 30.06.2003թ.		առ 30.09.2003թ.		առ 30.12.2003թ.		2003թ. դեկտեմբերի 30-ի տվյալները 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի տրվյալների նկատմամբ, %
	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	
Արտաքին պետական պարտք, ընդամենը	1033.907	100.0	1078.443	100.0	1032.075	100.0	1096.447	100.0	106.9
<i>այդ թվում՝</i>									
Բազմակողմանի վարկատուներ	831.473	80.4	871.096	80.8	890.505	86.3	964.737	88.0	117.6
<i>այդ թվում՝</i>									
Համաշխարհային բանկ	554.719	53.7	592.963	55.0	613.717	59.5	673.724	61.4	124.3
Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ	37.285	3.6	34.572	3.2	33.524	3.2	30.615	2.8	80.0
ԱՊՀ Միջպետական բանկ	10.000	1.0	0.000	0.0	0.000	0.0	0.000	0.0	0.0
Գյուղ. զարգացման միջազգային հիմնադրամ	27.067	2.6	29.574	2.7	31.704	3.1	34.392	3.1	132.4
Եվրոպական միություն	9.805	0.9	10.284	1.0	10.487	1.0	11.367	1.0	120.4
Արժույթի միջազգային հիմնադրամ	192.597	18.6	203.703	18.9	201.073	19.5	214.639	19.6	110.2
Երկկողմանի վարկատուներ	202.434	19.6	207.347	19.2	141.570	13.7	131.710	12.0	64.3
<i>այդ թվում՝</i>									
Ռուսաստան	93.766	9.1	93.766	8.7	31.009	3.0	31.009	2.8	33.1
Թուրքմենստան	6.091	0.6	5.676	0.5	0.000	0.0	0.000	0.0	0.0
Գերմանիա	37.203	3.6	42.195	3.9	44.765	4.3	49.589	4.5	140.7

2. ՀԱՐԿԱԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

	առ 31.03.2003թ.		առ 30.06.2003թ.		առ 30.09.2003թ.		առ 30.12.2003թ.		2003թ. դեկտեմբերի 30-ի տվյալները 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի տրվյալների նկատմամբ, %
	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	մլն. ԱՄՆ դոլար	%-ով ընդամենի նկատմամբ	
Ֆրանսիա	3.866	0.4	4.053	0.4	4.134	0.4	4.481	0.4	120.4
ԱՄՆ	60.024	5.8	60.169	5.6	60.059	5.8	44.966	4.1	73.3
Ճապոնիա	1.484	0.1	1.488	0.1	1.603	0.2	1.665	0.2	112.0
Շվեյցարիա	0.000	0.0	0.000	0.0	0.000	0.0	0.000	0.0	~

ՀՀ արտաքին պետական պարտքի շարժը

մլն.ԱՄՆ դոլար

	առ 30.12.2002թ.	առ 31.03.2003թ.	առ 30.06.2003թ.	առ 30.09.2003թ.	առ 30.12.2003թ.	2003թ. դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ տվյալները 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ տվյալների նկատմամբ, %
1 Արտաքին պետական պարտք, ընդամենը						
Պարտք	1025.507	1033.907	1078.443	1032.075	1096.447	106.9
Տոկոսավճար	20.169	3.988	2.973	2.341	2.024	10.0
Ստացում	115.950	9.100	45.760	11.291	52.681	45.4
Մարում	47.912	10.015	19.955	71.271	27.735	57.9
1.1. ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ արտաքին երաշխիքներ						
Պարտք	19.438	18.389	8.389	7.341	7.341	37.8
Տոկոսավճար	1.656	0.135	0.500	0.096	0.000	0.0
Ստացում	0.045	0.000	0.000	0.000	0.000	0.0
Մարում	8.461	1.049	10.000	1.049	0.000	0.0
1.2. Արտաքին պարտք (առանց արտաքին երաշխիքների)						
Պարտք	1006.069	1015.517	1070.054	1024.734	1089.106	108.3
Տոկոսավճար	18.513	3.853	2.473	2.245	2.024	10.9
Ստացում	115.905	9.100	45.760	11.291	52.681	45.5
Մարում	39.451	8.967	9.954	70.222	27.734	70.3
1.2.1. ՀՀ ԿԲ պարտք						
Պարտք	194.802	192.597	203.703	201.073	214.639	110.2
Տոկոսավճար	1.472	0.128	0.102	0.091	0.563	38.2
Ստացում	26.341	0.000	13.595	0.000	14.672	55.7
Մարում	18.294	4.223	6.652	6.619	9.070	49.6
1.2.2. Հատուկ ծրագրեր						
Պարտք	18.133	17.991	18.136	18.603	3.510	19.4
Տոկոսավճար	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	~
Ստացում	0.928	0.000	0.000	0.000	0.000	0.0
Մարում	0.000	0.000	0.000	0.000	15.228	~
1.2.3. ՀՀ կառավարության պարտք (առանց հատուկ ծրագրերի)						
Պարտք	793.134	804.929	848.216	805.058	870.957	109.8
Տոկոսավճար	17.041	3.725	2.371	2.154	1.461	8.6
Ստացում	88.636	9.100	32.165	11.291	38.009	42.9
Մարում	21.157	4.744	3.302	63.603	3.436	16.2
1.2.3.1. Երկկողմանի վարկային ծրագրեր						
Պարտք	186.830	184.442	189.212	122.967	128.200	68.6
Տոկոսավճար	11.433	2.075	1.160	0.431	0.195	1.7
Ստացում	15.989	0.599	3.116	1.654	0.985	6.2
Մարում	2.074	4.499	0.415	63.334	0.527	25.4
1.2.3.2. Բազմակողմանի վարկային ծրագրեր						
Պարտք	606.304	620.487	659.004	682.091	742.757	122.5
Տոկոսավճար	5.608	1.650	1.211	1.723	1.266	22.6
Ստացում	72.647	8.501	29.049	9.637	37.024	51.0

2. ՀԱՐԿԱՐՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

	առ 30.12.2002թ.	առ 31.03.2003թ.	առ 30.06.2003թ.	առ 30.09.2003թ.	առ 30.12.2003թ.	2003թ. դեկտեմ- բերի 30-ի դրությամբ տվյալները 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ տվյալների նկատմամբ, %
Մարում	19.083	0.245	2.887	0.269	2.909	15.2

ՀՀ արտաքին պետական պարտքի կառուցվածքի շարժը

%-ով ընդամենը արտաքին պարտքի նկատմամբ

	առ 30.12.2002թ.	առ 31.03.2003թ.	առ 30.06.2003թ.	առ 30.09.2003թ.	առ 30.12.2003թ.
1 Արտաքին պետական պարտք, ընդամենը					
Պարտք	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Տոկոսավճար	2.0	0.4	0.3	0.2	0.2
Ստացում	11.3	0.9	4.2	1.1	4.8
Մարում	4.7	1.0	1.9	6.9	2.5
1.1. ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ արտաքին երաշխիքներ					
Պարտք	1.9	1.8	0.8	0.7	0.7
Տոկոսավճար	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0
Ստացում	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Մարում	0.8	0.1	0.9	0.1	0.0
1.2. Արտաքին պարտք (առանց արտաքին երաշխիքների)					
Պարտք	98.1	98.2	99.2	99.3	99.3
Տոկոսավճար	1.8	0.4	0.2	0.2	0.2
Ստացում	11.3	0.9	4.2	1.1	4.8
Մարում	3.8	0.9	0.9	6.8	2.5
1.2.1. ՀՀ ԿԲ պարտք					
Պարտք	19.0	18.6	18.9	19.5	19.6
Տոկոսավճար	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1
Ստացում	2.6	0.0	1.3	0.0	1.3
Մարում	1.8	0.4	0.6	0.6	0.8
1.2.2. Հատուկ ծրագրեր					
Պարտք	1.8	1.7	1.7	1.8	0.3
Տոկոսավճար	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ստացում	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Մարում	0.0	0.0	0.0	0.0	1.4
1.2.3. ՀՀ կառավարության պարտք (առանց հատուկ ծրագրերի)					
Պարտք	77.3	77.9	78.7	78.0	79.4
Տոկոսավճար	1.7	0.4	0.2	0.2	0.1
Ստացում	8.6	0.9	3.0	1.1	3.5
Մարում	2.1	0.5	0.3	6.2	0.3
1.2.3.1 Երկկողմանի վարկային ծրագրեր					
Պարտք	18.2	17.8	17.5	11.9	11.7
Տոկոսավճար	1.1	0.2	0.1	0.0	0.0
Ստացում	1.6	0.1	0.3	0.2	0.1
Մարում	0.2	0.4	0.0	6.1	0.0
1.2.3.2 Բազմակողմանի վարկային ծրագրեր					
Պարտք	59.1	60.0	61.1	66.1	67.7
Տոկոսավճար	0.5	0.2	0.1	0.2	0.1
Ստացում	7.1	0.8	2.7	0.9	3.4
Մարում	1.9	0.0	0.3	0.0	0.3